

Trends in aanvullend onderwijs

Resultaten van de monitor 2023

In 2023 is voor de derde keer de monitor aanvullend onderwijs uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar schooljaar 2022-2023. Het onderzoek ging in op het aanbod, gebruik en de kosten van aanvullend onderwijs op scholen binnen het funderend onderwijs. Ook de rol van gemeenten rondom aanvullend onderwijs is onderzocht.

Het onderzoek

485 po-schoolvestigingen en 150 vo-schoolvestigingen

vulden een vragenlijst in.

4 schoolbeschrijvingen

waarin wordt beschreven hoe scholen vormgeven aan aanvullend onderwijs.

4.919 ouders

vulden een vragenlijst in.

115 gemeenten

vulden een vragenlijst in. 7 van hen namen deel aan een focusgroep.

Definitie van aanvullend onderwijs

Onderwijsondersteuning buiten de reguliere schooltijd (onderwijstijd), georganiseerd door scholen, bedrijven, maar ook door bekenden (zoals familie, vrienden of burens), gratis of betaald, om de schoolloopbaan van kind(eren) te ondersteunen.

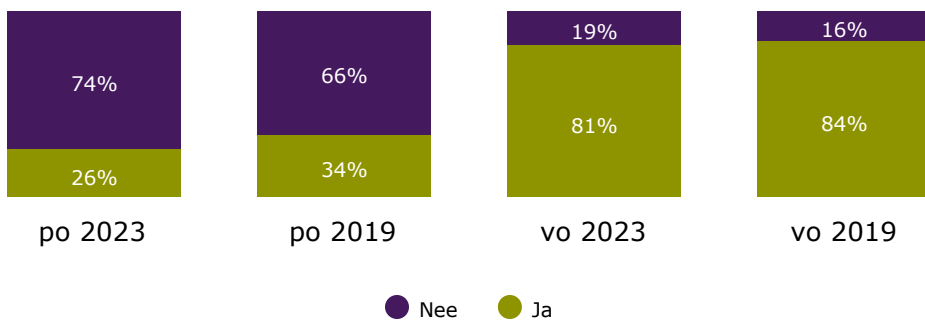
Acht belangrijkste conclusies

1 Het aanbod van aanvullend onderwijs op scholen is licht gedaald

Een kwart van de po-scholen en 8 op de 10 vo-scholen biedt aanvullend onderwijs buiten de reguliere lessen.

Het **po** biedt vooral:

- Ondersteuning bij specifieke onderwijsbehoefte (10%)
- Bijles (9%)
- Studievaardigheidstraining (3%)

Het **vo** biedt vooral:

- Huiswerkbegeleiding (61%)
- Examentraining (45%)
- Extra ondersteuning bij specifieke onderwijsbehoefte (44%)
- Bijles (39%)
- Lente-/zomerschool (13%)

2 Het po betreft vaker externe partijen bij het aanbod op school dan het vo

20%

van de **po**-scholen werkt samen met externe partijen, vooral om:

- Expertise op het gebied van maatwerk binnen te halen (46%)
- Eigen leraren te ontlasten (41%)

13%

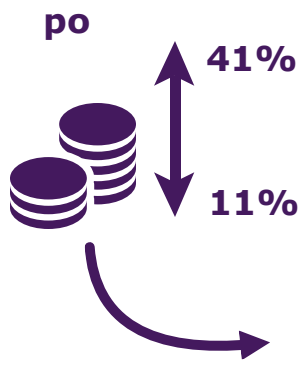
van de **vo**-scholen werkt samen met externe partijen, vooral om:

- Eigen leraren te ontlasten (62%)
- De regie te behouden (43%)

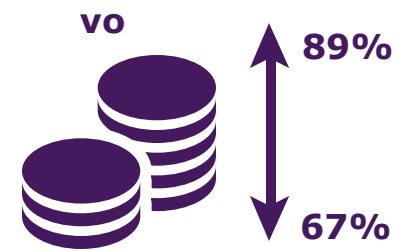

3

Vo-scholen dragen vaker zelf de kosten dan po-scholen

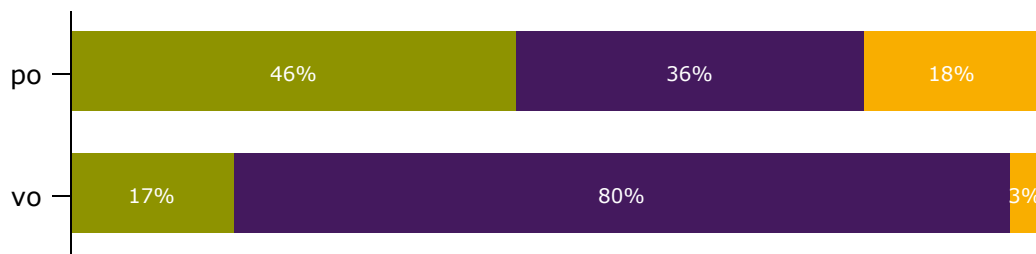
In het **vo** worden de kosten voor aanvullend onderwijs vaker volledig zelf gedragen dan in het **po**, afhankelijk van het type aanbod.

In het po dragen **ouders** beduidend vaker zelf bij aan het betalen van aanvullend onderwijs.

Veel scholen (po: 47%, vo: 90%) gebruiken de middelen uit het **NP Onderwijs** om aanvullend onderwijs te bekostigen...

... zonder deze middelen zouden scholen minder of geen aanvullend onderwijs aan kunnen bieden.

- Door het NP Onderwijs is er aanbod van aanvullend onderwijs
- Door het NP Onderwijs is er meer aanbod van aanvullend onderwijs
- Door het NP Onderwijs blijven er middelen over die voorheen werden besteed aan aanvullend onderwijs

4

Scholen stimuleren gebruik van aanvullend onderwijs weinig

Scholen maken zelden actief reclame voor externe organisaties of aanbod van aanvullend onderwijs.

Wat doen scholen wel?

- Ouders stimuleren om met hun kind te oefenen
- Oefenmateriaal voor thuis meegeven

Dit gebeurt beduidend vaker en structureler in het po dan in het vo.

5

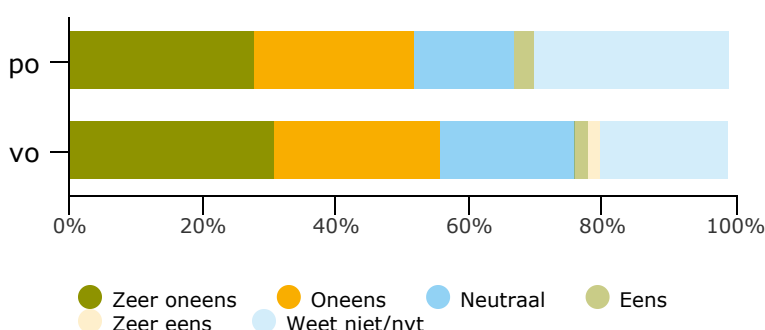
Wet vrijwillige ouderbijdrage leidt (nog) niet tot toegankelijker aanbod

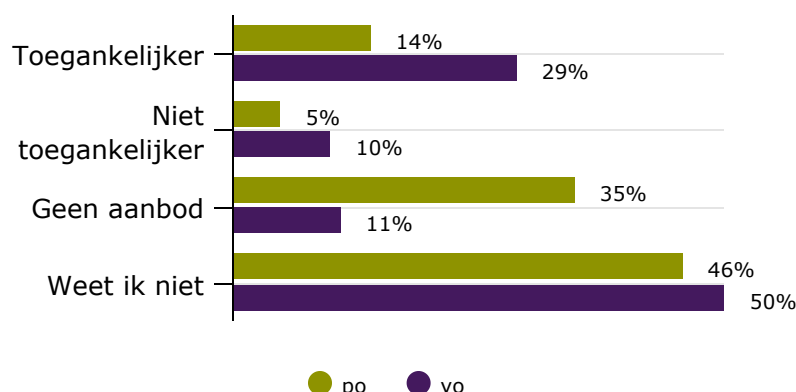
Volgens deze wet mogen leerlingen niet uitgesloten worden van deelname aan activiteiten georganiseerd door de school, ongeacht of de vrijwillige ouderbijdrage is betaald.

Opleidingsniveau en inkomen van ouders doen er nog steeds toe. Kinderen van ouders met een hoog opleidingsniveau of hoog inkomen maken vaker gebruik van betaald aanvullend onderwijs.

Daarnaast geven schoolleiders niet eenduidig aan dat het aanbod toegankelijker is geworden door de wet...

... en ook ouders zien vaak geen duidelijk verschil.

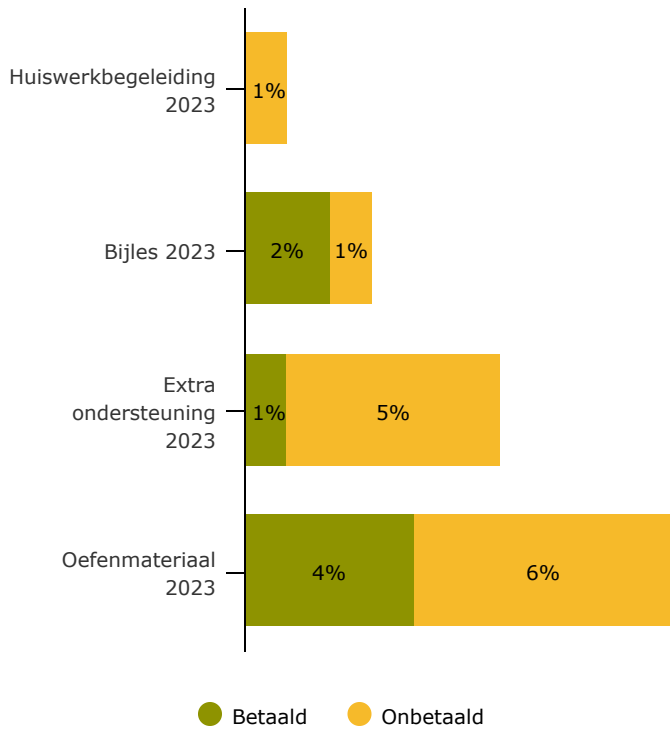
6

Deelname aan (betaald) aanvullend onderwijs is afgenomen

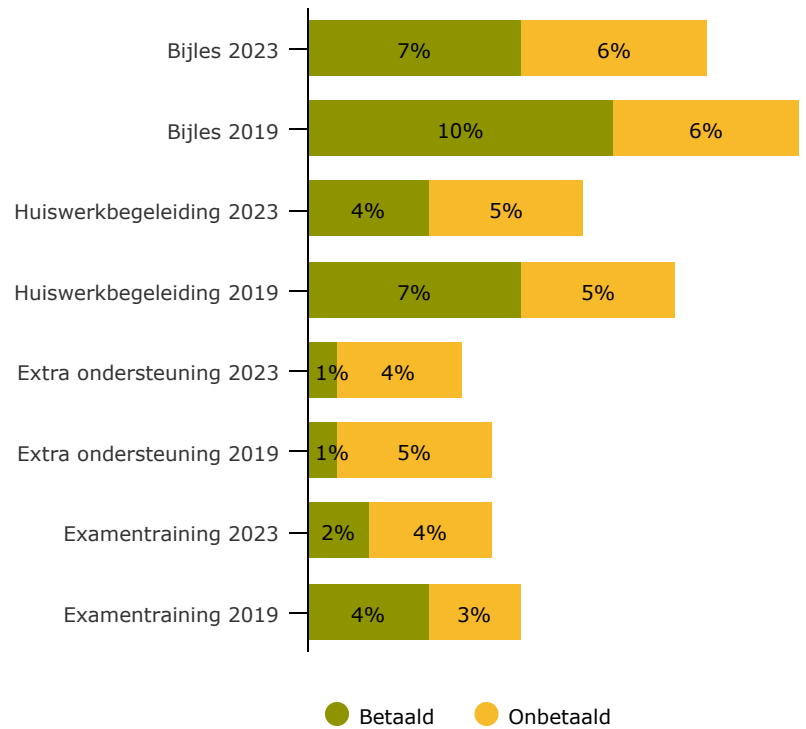
17% van de leerlingen in het po neemt deel aan een vorm van aanvullend onderwijs (t.o.v. ruim een kwart in 2019).
29% van de leerlingen in het vo neemt deel aan een vorm van aanvullend onderwijs (t.o.v. 31% in 2019).

Het aantal leerlingen dat deelneemt aan aanvullend onderwijs is zowel in het po als het vo **afgenomen**. Deelname aan aanvullend onderwijs komt in het vo vaker voor dan in het po. De afname geldt vooral voor **betaalde** vormen van aanvullend onderwijs.

Deelname in het po

Deelname in het vo

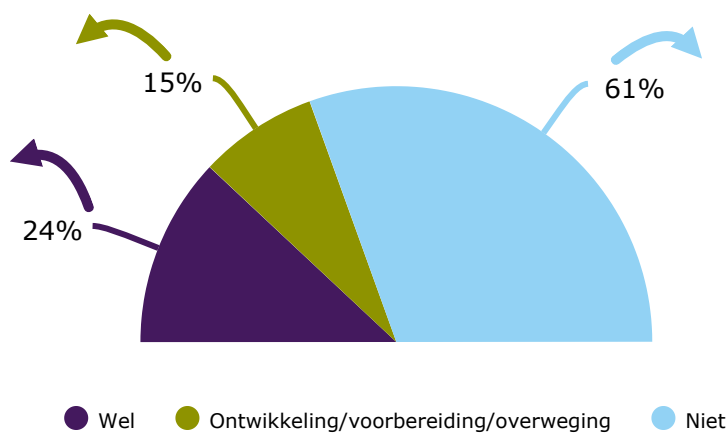
N.B. Voor het po is geen vergelijking over tijd gemaakt, vanwege een verschil in opzet tussen beide monitoren.

7 Gemeenten voeren niet op grote schaal beleid op aanvullend onderwijs

Slechts een kwart van de gemeenten heeft op dit moment beleid op aanvullend onderwijs.

Waarom **wel**?

- Bijdragen aan het bevorderen van gelijke kansen (90%)
- Stimuleren van brede talentontwikkeling (61%)
- Creëren van een gelijk (toegankelijk) aanbod voor alle leerlingen (49%)

Waarom **niet**?

- Op een andere manier aan gelijke kansen bijdragen (54%)
- Scholen krijgen zelf middelen vanuit het Rijk (51%)
- Dit thema is een verantwoordelijkheid van het onderwijs (46%)

8

Gemeenten spelen vaak een beperkte rol

Gemeenten spelen vooral een **faciliterende rol**, dit gebeurt het meest op **financieel** gebied door het verstrekken van budgetten en subsidies aan scholen of samenwerkingspartijen (bibliotheeken, welzijnsorganisaties).

Gemeenten hanteren verschillende soorten aanpak met het beleid op aanvullend onderwijs:

33%

Doelgroepaanpak

20%

Gemeentebrede aanpak

20%

Doelgroep en breed

27%

Geen zicht op of onduidelijk

Dit onderzoek is uitgevoerd door SEO Economisch Onderzoek en Sardes in opdracht van het ministerie van OCW.